

Ordonanța Guvernului nr. 68/1994
M. Of. nr. 247 din 31 august 1994

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ Privind protejarea patrimoniului cultural național

În temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României și ale art. 1 lit. l) din Legea nr. 72/1994 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Până la adoptarea prin lege a unor reglementări speciale privind protejarea patrimoniului cultural național, prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/1992 privind unele măsuri pentru protecția patrimoniului cultural național, adoptată cu modificări prin Legea nr. 11/1994, se completează cu dispozițiile prezentei ordonanțe.

Art. 1. – În sensul prezentei ordonanțe, patrimoniul cultural național este compus din bunuri culturale mobile și imobile cu valoare deosebită, de interes public, care sunt mărturii de neînlocuit ale potențialului creator uman în relația sa cu mediul natural și cu mediul istoricește constituit de pe teritoriul României, ale istoriei și civilizației naționale și universale.

Bunurile imobile sau ansamblurile de bunuri imobile care prezintă valoare din punct de vedere arheologic, istoric, arhitectural, religios, urbanistic, artistic, peisagistic sau tehnico-științific sunt monumente istorice.

Monumentele istorice sunt obiective singulare sau constituite în ansambluri. Zonele de protecție aferente, stabilite prin documentațiile de urbanism și componentele lor artistice, elementele lor constitutive și elementele de mobilare interioară și exterioară, așa cum sunt ele definite prin prezenta ordonanță și prin regulamentele de aplicare, sunt considerate ca parte integrantă a monumentelor istorice.

În sensul prezentei ordonanțe, monumente istorice pot fi:

- monumente arheologice; situri arheologice;
- monumente și ansambluri de arhitectură;
- rezervații de arhitectură și urbanism;
- monumente de artă;
- clădiri, monumente și ansambluri memoriale;
- monumente tehnice;
- locuri istorice;
- parcuri și grădini.

Patrimoniul cultural național mobil cuprinde:

- a) bunuri cu semnificație istorică și documentară;
- b) bunuri cu valoare artistică;
- c) bunuri cu valoare etnologică;
- d) bunuri cu valoare științifică și tehnică.

Art. 2. – Monumentele istorice se clasează în următoarele categorii:

a) categoria A – monumente de valoare națională excepțională, reprezentative pe plan universal pentru civilizația României;

b) categoria B – monumente de valoare națională;

c) categoria C – monumente reprezentative pentru o anumită zonă, epocă, stil, autor, arie etnografică.

Bunurile culturale imobile care nu sunt clasate în categoriile A, B sau C reprezintă bunuri culturale comune.

Art. 3. – Bunurile care fac parte din patrimoniul cultural național mobil se clasează în următoarele categorii:

a) Tezaurul patrimoniului cultural național, numit în continuare tezaur, alcătuit din bunuri mobile cu valoare excepțională și care beneficiază de protecție specială;

b) Fondul patrimoniului cultural național, numit în continuare fond, alcătuit din bunuri mobile cu importanță istorică, documentară, artistică, etnologică, științifică și tehnică și care beneficiază de protecția acordată prin prevederile prezentei ordonanțe și ale altor acte normative.

Bunurile culturale mobile care nu sunt clasate în categoriile tezaur și fond se constituie în patrimoniul mobil comun și pot face obiectul reglementărilor de cercetare, evidență, conservare și punere în valoare.

Art. 4. – Încadrarea unui bun cultural în una dintre categoriile prevăzute la art. 2 și 3 se face pe baza criteriilor unice și a metodologiei stabilite de Ministerul Culturii printr-o procedură de clasare care se declanșează potrivit prevederilor prezentei ordonanțe.

Art. 5. – Pentru monumentele istorice, procedura de clasare se declanșează:

a) la solicitarea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, titulari ai dreptului de proprietate sau ai altor drepturi reale asupra unor bunuri culturale imobile;

b) din oficiu.

Declanșarea procedurii de clasare din oficiu se face de către Direcția monumentelor istorice, în colaborare cu inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București, pentru bunurile culturale imobile aflate în proprietate publică.

Declanșarea procedurii de clasare pentru rezervațiile de arhitectură și urbanism se face din oficiu, cu respectarea reglementărilor specifice în materie, indiferent de regimul de proprietate a bunurilor imobile aflate pe suprafața acestor rezervații.

Instituțiile de cult sunt obligate ca în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe să înainteze Direcției monumentelor istorice lista bunurilor culturale imobile propuse pentru clasare.

Art. 6. – Pentru bunurile din patrimoniul cultural național mobil, procedura de clasare se declanșează:

a) la solicitarea persoanelor fizice și juridice de drept privat în a căror proprietate sau deținere se află bunuri culturale mobile;

b) din oficiu.

Declanșarea procedurii de clasare din oficiu se face de către inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București, pentru bunurile culturale mobile confiscate ca urmare a furtului, exportului ilicit sau tentativei de export ilicit, precum și pentru bunurile culturale mobile pentru care s-a solicitat certificat de export temporar sau definitiv.

Organismele sau instituțiile publice specializate sau nespecializate și agenții economici care dețin, cu orice titlu, bunuri culturale mobile, sunt obligate să comunice inspectoratelor pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București pe raza cărora își au sediul, lista bunurilor culturale mobile propuse pentru clasare, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe.

Instituțiile de cult sunt obligate să comunice, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, inspectoratelor pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București pe raza cărora își au sediul, listele bunurilor culturale mobile deținute, în vederea declanșării procedurii de clasare.

Instituțiile publice sau private autorizate să efectueze lucrări de cercetare sunt obligate să înainteze inspectoratelor pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București pe raza cărora își au sediul, lista bunurilor culturale descoperite, propuse pentru clasare, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe.

Instituțiile specializate private sunt obligate să comunice inspectoratelor pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București pe raza cărora își au sediul, listele bunurilor culturale mobile deținute, în vederea declanșării procedurii de clasare, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe.

Art. 7. – Monumentele istorice aparținătoare statului sau unităților administrativ-teritoriale se declară, potrivit legii, ca făcând parte din domeniul public sau domeniul privat al statului, respectiv al unităților administrativ-teritoriale, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și a Departamentului pentru Administrație Publică Locală.

Deținători cu orice titlu ai monumentelor istorice, precum și ai bunurilor culturale mobile clasate pot fi:

a) instituții publice specializate: muzee, arhive, case memoriale, colecții, biblioteci;

- b) instituții publice nespecializate;
- c) instituții cu caracter militar sau de apărare a țării;
- d) instituții de cult;
- e) persoane juridice specializate în comerțul cu astfel de bunuri: anticariate, consignații, agenții de intermediere, case de licitații etc.;
- f) alte persoane juridice;
- g) persoane fizice.

Art. 8. – Ministerul Culturii, ca organ al administrației publice centrale de specialitate care coordonează activitățile specifice de cercetare, evidență, evaluare, protecție, conservare, restaurare, punere în valoare a monumentelor istorice și a patrimoniului cultural național mobil, instituie, în termen de 9 luni de la data aprobării prezentei ordonanțe:

- a) Registrul național al monumentelor istorice distruse sau dispărute;
- b) Registrul experților în domeniul protejării monumentelor istorice;
- c) Registrul specialiștilor în domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice;
- d) Registrul național al bunurilor culturale mobile dispărute, distruse sau furate.

Ministerul Culturii va organiza Arhiva de imagini a bunurilor ce fac parte din patrimoniul cultural național.

Art. 9. – Pentru asigurarea unui cadru organizatoric adecvat, care să realizeze o protecție reală a patrimoniului cultural național, precum și pentru aplicarea unitară a prevederilor legale, următoarele organisme se reorganizează după cum urmează:

a) Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice se reorganizează în Comisia Națională a Monumentelor Istorice, ca organism științific de specialitate al Ministerului Culturii, cu rol de consultanță și avizare în domeniul cercetării, evidenței, evaluării, protecției, conservării, restaurării, punerii în valoare și revitalizării monumentelor istorice.

Comisia Națională a Monumentelor Istorice este alcătuită din președinte și specialiști numiți de ministrul culturii.

Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei se aprobă prin ordin al ministrului culturii;

b) Comisia Muzeelor și Colecțiilor se reorganizează în Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, ca organism științific de specialitate al Ministerului Culturii, cu rol de consultanță și avizare în domeniul evidenței, cercetării, evaluării, protecției, conservării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor din patrimoniul cultural național mobil.

Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este alcătuită din președinte și specialiști numiți de ministrul culturii.

Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei se aprobă prin ordin al ministrului culturii;

c) Direcția Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice se reorganizează în Direcția monumentelor istorice, în cadrul Ministerului Culturii.

Directorul Direcției monumentelor istorice este, de drept, secretar al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice;

d) Direcția Muzeelor și Colecțiilor se reorganizează în Direcția muzeelor și colecțiilor, în cadrul Ministerului Culturii.

Directorul Direcției muzeelor și colecțiilor este, de drept, secretar al Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 10. – Comisia Națională a Monumentelor Istorice are următoarele atribuții principale:

a) avizează strategia în domeniile evidenței, cercetării, protecției, conservării, restaurării, revitalizării și punerii în valoare a monumentelor istorice;

b) avizează, după caz, norme și metodologii privind cercetarea, evidența, protecția, punerea în valoare și revitalizarea monumentelor istorice;

c) avizează norme și metodologii privind conservarea și restaurarea monumentelor istorice și a bunurilor culturale imobile comune, proprietate publică;

d) avizează propunerile Direcției monumentelor istorice privind lista de priorități a lucrărilor de conservare și restaurare a monumentelor istorice, care sunt proprietate publică sau proprietatea cultelor;

e) avizează lucrările de conservare și restaurare a monumentelor istorice la solicitarea proprietarilor sau a titularilor de alte drepturi reale asupra acestora;

f) avizează proiectele de conservare și restaurare pentru monumentele istorice;

g) avizează studiile prin care se stabilesc zonele de protecție a monumentelor istorice;

h) avizează schimbarea destinației și funcționalităților monumentelor istorice;

i) avizează normele și criteriile pentru funcționarea agenților economici și a persoanelor juridice care au activitate în domeniul cercetării, proiectării și execuției lucrărilor de specialitate la monumentele istorice;

j) avizează funcționarea agenților economici și a persoanelor juridice care au activitate în domeniul cercetării, proiectării și execuției lucrărilor de specialitate la monumentele istorice;

k) avizează normele și criteriile de atestare în vederea înscrierii în Registrul specialiștilor în domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice;

l) avizează normele și criteriile de atestare a specialiștilor în vederea înscrierii lor în Registrul experților în domeniul protejării monumentelor istorice;

m) avizează, împreună cu Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, exportul temporar al componentelor artistice, elementelor constitutive și elementelor de mobilare interioară sau exterioară a monumentelor istorice, elemente care sunt ele însele bunuri culturale mobile clasate, în baza acordului prealabil al proprietarului sau titularului de drepturi reale;

n) avizează, împreună cu comisia de specialitate a Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, planurile de urbanism și planurile de amenajare a teritoriului ce privesc monumentele istorice și zonele lor de protecție.

Comisia Națională a Monumentelor Istorice este abilitată să reprezinte România în organismele internaționale de specialitate similare.

Art. 11. – Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor are următoarele atribuții principale în domeniul activității muzeale și în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil:

a) avizează strategia în domeniile evidenței, cercetării, protecției, conservării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor mobile clasate;

b) avizează, după caz, norme și metodologii privind cercetarea, evidența, protecția, punerea în valoare și circulația bunurilor clasate;

c) avizează norme și metodologii privind restaurarea și conservarea bunurilor clasate și a bunurilor din patrimoniul cultural mobil comun, aflate în proprietate publică;

d) avizează propunerile Direcției muzeelor și colecțiilor privind lista de priorități a lucrărilor de conservare și restaurare a bunurilor clasate;

e) avizează lucrările de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate, la solicitarea proprietarilor sau a titularilor de alte drepturi reale asupra acestora;

f) avizează normele și criteriile pentru funcționarea agenților economici și a persoanelor juridice care au activitate în domeniul execuției lucrărilor de cercetare, a bunurilor culturale mobile, precum și în domeniul comercializării acestora;

g) avizează exportul temporar al bunurilor clasate în baza acordului prealabil al proprietarilor sau al titularilor de drepturi reale asupra acestora;

h) avizează, din punct de vedere științific, profilul, structura și denumirea instituțiilor publice specializate.

Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este abilitată să reprezinte România în organismele internaționale de specialitate.

Art. 12. – Atribuțiile Direcției monumentelor istorice și, respectiv, ale Direcției muzeelor și colecțiilor se vor stabili prin hotărâre a Guvernului de organizare și funcționare a Ministerului Culturii.

Art. 13. – La nivelul unităților administrativ-teritoriale, activitățile de protejare a monumentelor istorice și a bunurilor din patrimoniul cultural național mobil sunt îndeplinite de Direcția monumentelor istorice și de Direcția muzeelor și colecțiilor prin inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București și oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București.

Art. 14. – În domeniul protejării monumentelor istorice, inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București, au, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, următoarele atribuții:

a) aplică normele sistemului național de evidență a bunurilor culturale imobile în cadrul județului și asigură paza și confidențialitatea documentelor respective;

b) identifică, expertizează și propun spre clasare bunurile culturale imobile deținute de persoane fizice sau juridice, cu respectarea prerogativelor dreptului de proprietate;

c) fundamentează și propun autorităților publice locale sau centrale cheltuielile necesare pentru lucrările de evidență, cercetare, protecție, conservare, restaurare, punere în valoare și revitalizare a monumentelor istorice;

- d) controlează periodic starea de conservare și de securitate a monumentelor istorice și stabilesc, de comun acord cu celelalte organisme competente, măsurile necesare;
- e) îndrumă și sprijină activitățile culturale și științifice de punere în valoare a monumentelor istorice;
- f) colaborează cu consiliile locale la elaborarea programelor de organizare și dezvoltare urbanistică a teritoriului, pentru zonele în care se găsesc monumente istorice;
- g) țin evidența schimbărilor de destinație a monumentelor istorice și a transmisiunii dreptului de proprietate și a altor drepturi reale;
- h) urmăresc și controlează calitatea execuției lucrărilor de conservare și restaurare la monumentele istorice, împreună cu direcțiile pentru disciplina în construcții, lucrări publice și amenajarea teritoriului, județene și a municipiului București.

Veniturile realizate din activitățile de expertizare efectuate la cerere se varsă la bugetul de stat, în condițiile legii.

Art. 15. – În domeniul protejării bunurilor din patrimoniul cultural național mobil, inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București, prin oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București, au, la nivelul unităților administrativ-teritoriale următoarele atribuții:

- a) aplică normele sistemului național de evidență a bunurilor culturale mobile în cadrul județului și asigură paza și confidențialitatea documentelor respective;
- b) identifică, expertizează și propun spre clasare bunurile culturale mobile deținute de persoane fizice sau juridice, cu respectarea prerogativelor dreptului de proprietate;
- c) controlează periodic starea de conservare și de securitate a bunurilor clasate și stabilesc măsurile necesare, de comun acord cu organele competente;
- d) îndrumă și sprijină activitățile cultural-științifice de punere în valoare a patrimoniului cultural mobil;
- e) întocmesc evidența transmiterii și circulației bunurilor clasate;
- f) avizează exportul bunurilor culturale mobile comune, eliberând, pe bază de expertiză, Certificatul de export definitiv sau, după caz, Certificatul de export temporar.

Veniturile realizate din activitățile de expertizare efectuate la cerere se varsă la bugetul de stat, în condițiile legii.

Art. 16. – Protecția monumentelor istorice se realizează prin măsuri de protecție curentă, protecție specială, protecție specifică și, în cazuri bine justificate, prin măsuri deosebite de protecție.

Protecția curentă a monumentelor istorice, ca și a bunurilor culturale mobile clasate, este asigurată de către proprietarii sau titularii de drepturi reale, care pot primi asistență și sprijin, în acest sens, din partea organismelor specializate ale Ministerului Culturii și, după caz, din partea Ministerului de Interne, Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și Secretariatului de Stat pentru Culte.

Proprietarii sau titularii altor drepturi reale asupra terenurilor pe care se află monumente istorice și asupra terenurilor situate în zonele de protecție a monumentelor istorice sunt obligați să anunțe Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice cu 12 luni înainte intenția de folosire a respectivelor terenuri pentru culturi agricole perene.

Art. 17. – Protecția specială a monumentelor istorice și a bunurilor culturale mobile clasate, proprietate publică sau privată, este asigurată de către organele de specialitate ale administrației publice centrale cu atribuții în acest domeniu – Ministerul Culturii, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne – printr-un program de acțiuni coordonate, indiferent de locul lor de amplasare și de starea lor de conservare.

Protecția specială se referă la situațiile provocate de calamități naturale, stare de urgență, stare de asediu sau conflict armat.

În scopul asigurării protecției speciale a bunurilor culturale mobile clasate, inspectoratele pentru cultură județene și al municipiului București și oficiile județene și al municipiului București pentru patrimoniul cultural național vor înainta Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne listele bunurilor culturale mobile clasate, locul de depozitare și volumul respectivelor bunuri.

Art. 18. – Protecția specifică a monumentelor istorice se realizează, în principal, prin instituirea zonei de protecție. Prin instituirea zonei de protecție, a monumentelor istorice se asigură:

- a) păstrarea și ameliorarea cadrului natural și peisagistic, prin înlăturarea sau diminuarea factorilor nocivi de poluare;
- b) păstrarea și ameliorarea cadrului arhitectural și urbanistic al monumentelor istorice, prin supravegherea și avizarea tuturor schimbărilor care intervin în zona de protecție a monumentelor istorice (demolări, construcții noi, modificări etc.);

c) păstrarea potențialului arheologic, prin cercetarea și supravegherea tuturor lucrărilor care se efectuează în profunzimea solului.

Zonele de protecție a monumentelor istorice au forme și dimensiuni diferite și sunt delimitate topografic.

Zonele de protecție a monumentelor istorice se stabilesc prin studii de specialitate, întocmite prin grija Direcției monumentelor istorice, în colaborare cu organismele specializate din teritoriul ale Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și ale autorităților administrației publice locale.

Studiile de specialitate întocmite pentru delimitarea și folosirea terenurilor și clădirilor incluse în zonele de protecție, avizate de organele interesate în modul de gospodărire a suprafețelor și imobilelor respective, vor fi analizate și aprobate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice și vor fi incluse în documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului.

Art. 19. – În funcție de starea de conservare, de pericolul deteriorării sau degradării monumentelor istorice și a bunurilor mobile clasate, precum și de etapa de restaurare a monumentelor istorice, Direcția monumentelor istorice și Direcția muzeelor și colecțiilor pot impune proprietarilor sau titularilor de alte drepturi reale, în cazuri bine justificate, în termen de cel mult 30 de zile de la data constatării, măsuri deosebite de protecție, proprii fiecărui monument istoric, respectiv fiecărui bun cultural mobil clasat. Măsurile de protecție necesare vor fi comunicate deținătorilor printr-o notificare.

Proprietarii sau titularii de alte drepturi reale asupra monumentelor istorice sau bunurilor culturale mobile clasate pot contesta aceste măsuri în termen de 30 de zile de la primirea notificării din partea Direcției monumentelor istorice, respectiv a Direcției muzeelor și colecțiilor. Contestațiile se soluționează în termen de 5 zile. Persoanele nemulțumite de soluția dată în rezolvarea contestației se pot adresa instanțelor judecătorești competente, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990.

Art. 20. – Cercetările arheologice sistematice se execută numai cu autorizația prealabilă a Comisiei Naționale de Arheologie și, după caz, și cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Bunurile culturale imobile descoperite ca rezultat al unor cercetări arheologice sistematice, precum și descoperirile fortuite beneficiază de regimul juridic al monumentelor istorice clasate în categoria A, până la definitivarea procedurii de clasare, care se declanșează din oficiu.

Bunurile culturale mobile descoperite ca rezultat al cercetărilor arheologice sistematice, precum și descoperirile fortuite sunt de drept proprietate publică, indiferent de regimul de proprietate asupra terenului din care acestea au fost recuperate.

Din momentul descoperirii și până la încheierea procedurii de clasare, care se declanșează din oficiu, bunurile culturale mobile descoperite în condițiile de mai sus beneficiază de regimul juridic de protecție prevăzut în prezenta ordonanță pentru bunurile clasate în categoria tezaur.

Art. 21. – Conservarea monumentelor istorice și a bunurilor culturale mobile clasate se realizează prin:

- a) asigurarea condițiilor permanente de climat nepoluat și microclimat controlat;
- b) asigurarea condițiilor necesare pazei contra incendiilor;
- c) lucrări întreprinse periodic pentru asigurarea rezistenței fizice a monumentelor istorice.

În termen de 6 luni de la adoptarea prezentei ordonanțe, Ministerul Culturii va elabora norme și metodologii specifice pentru conservarea bunurilor din patrimoniul cultural național.

De asemenea, Ministerul Culturii va elabora, în termen de 6 luni de la adoptarea prezentei ordonanțe, în colaborare cu Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, norme și metodologii care să asigure înlăturarea sau diminuarea factorilor poluanți în zonele de protecție a monumentelor istorice.

Art. 22. – Lucrările de conservare și lucrările de restaurare a monumentelor istorice pot fi proiectate și executate numai de specialiștii înscriși în Registrul specialiștilor în domeniul conservării și restructurării monumentelor istorice și numai pe baza normelor de conservare și restaurare, avizate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice.

Lucrările de proiectare, conservare și restaurare a monumentelor istorice se execută numai prin instituții publice specializate, agenți economici avizați în condițiile prezentei ordonanțe sau de persoane fizice atestate și înscrise în Registrul specialiștilor în domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice.

Art. 23. – Proiectarea lucrărilor de restaurare a monumentelor de o importanță deosebită, a monumentelor care prezintă probleme tehnice cu un mare grad de dificultate sau a celor care necesită cercetări preliminare de ordin arheologic, istorico-documentar și iconografic va fi efectuată de Direcția monumentelor istorice.

În acest scop se înființează, în subordinea Ministerului Culturii – Direcția monumentelor istorice, un centru de proiectare, finanțat din surse extrabugetare.

Art. 24. – Protecția și conservarea monumentelor istorice și a bunurilor culturale mobile clasate sunt în sarcina proprietarilor și a titularilor de drepturi reale.

Restaurarea monumentelor istorice și a bunurilor culturale mobile clasate este în sarcina proprietarilor sau titularilor dreptului de administrare.

Statul sprijină măsurile de protecție, de conservare și restaurare întreprinse de proprietari, de titularii de drepturi reale și de titularii dreptului de administrare.

Art. 25. – Deținătorii bunurilor culturale mobile sunt obligați să asigure acestora protecția corespunzătoare împotriva proceselor de îmbătrânire, fragilizare și degradare determinate de mediul ambiant și de activitățile la care bunurile sunt folosite. În acest scop se va urmări, în strictă conformitate cu normele de conservare, aplicarea următoarelor măsuri:

a) asigurarea stabilității microclimatice în încăperile în care obiectele se expun, se depozitează sau se află în tranzit; salubritatea, spațiilor și prevenirea efectelor deteriorante care ar putea fi provocate de avarierea sistemelor de energie electrică, încălzire, apă și canalizare;

b) corelarea naturii surselor de iluminat cu gradul de sensibilitate a obiectelor; interzicerea folosirii luminii naturale sau fluorescente pentru iluminarea obiectelor de natură organică sensibile;

c) etalarea, manipularea, ambalarea, depozitarea și itinerarea corectă a obiectelor;

d) prevenirea apariției dăunărilor biologici prin măsuri generale și specifice de igienă; combaterea factorilor biologici, sub supravegherea bioloșilor specializați;

e) prevenirea apariției focarelor de incendii;

f) asigurarea securității bunurilor ocrotite;

g) interzicerea folosirii bunurilor de patrimoniu ocrotite la organizarea de spectacole, ca recuzită cinematografică, în scopuri decorative sau de reprezentare.

Art. 26. – Arhiva Națională de Filme, Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune, Rompres, Biblioteca Academiei, muzeele și alți deținători de suportați ai memoriei audiovizuale vor asigura acestor materiale condiții de păstrare și de folosire potrivit sensibilității lor și în acord cu recomandările UNESCO.

În termenii prezentei ordonanțe, prin memorie audiovizuală se înțelege totalitatea înregistrărilor de sunet și imagine, indiferent de natura suportului: fotografii, clișee, filme, discuri, benzi magnetice/video, compact-disc, precum și alte forme de memorie digitală.

Art. 27. – Instituțiile deținătoare de bunuri culturale mobile ocrotite (muzeu, bibliotecă, unități muzeale aparținând cultelor etc.) vor încadra conservatorii necesari aplicării măsurilor de ocrotire. Conservatorul de colecție, muzeu, oficiu județean urmărește starea de sănătate a colecțiilor, aplică măsuri de prevenire a efectelor deteriorante ale factorilor ambiantali, de păstrare și folosire corectă (etalare, ambalare, depozitare etc.) a obiectelor.

Pentru ocrotirea monumentelor se creează funcția de "conservator pentru protecția monumentelor" (arhitect sau inginer). Acesta își va desfășura activitatea în cadrul oficiilor pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București.

Ministerul Culturii va stabili atribuțiile și condițiile de încadrare a conservatorilor. Prin Centrul de Perfecționare a Personalului de Cultură și Artă se vor organiza programe pentru formarea și specializarea acestora.

Art. 28. – Restaurarea bunurilor culturale de interes național ocrotite se efectuează în laboratoare specializate, potrivit prevederilor normelor de restaurare.

Ministerul Culturii va lua în acest sens măsurile necesare creșterii capacității de restaurare existente.

Art. 29. – Monumentele istorice și bunurile culturale, mobile clasate aflate în proprietate publică sunt inalienabile.

Înstrăinarea acestora cu orice titlu sau pe orice cale este lovită de nulitate absolută.

Transferul unor drepturi reale asupra monumentelor istorice și asupra bunurilor culturale mobile clasate între instituții publice se face cu respectarea prevederilor prezentei ordonanțe și cu avizul prealabil al Comisiei Naționale a Monumentelor. Istoric, respectiv al Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor. În cazul monumentelor istorice este necesar și acordul organelor administrației publice centrale sau locale în subordonarea cărora se află instituțiile respective.

Art. 30. – Încălcarea prevederilor art. 25 din prezenta ordonanță constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 200.000 la 2.000.000 lei.

Neluarea, de către deținătorul monumentului istoric sau al bunului mobil clasat, a măsurilor de protecție ce i-au fost notificate, potrivit prevederilor art. 19 din prezenta ordonanță, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 500.000 la 2.000.000 lei.

Constatarea contravențiilor de mai sus și aplicarea sancțiunilor sunt de competența organelor de specialitate ale Ministerului Culturii și, după caz, ale Ministerului de Interne.

Contravențiilor prevăzute în prezentul articol le sunt aplicabile prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu excepția art. 25 și 26.

Art. 31. – Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă decretele Consiliului Frontului Salvării Naționale nr. 90/1990 și nr. 91/1990.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează:

p. Ministrul culturii,

Mihai Ungheanu,

secretar de stat

Ministru de stat, ministrul muncii și protecției sociale,

Dan Mircea Popescu

Ministru de stat, ministrul finanțelor,

Florin Georgescu

București, 26 august 1994.

Nr. 68.